

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) az Európai Unió konzultatív szerve, amelynek 350 tagja van. Az általa kibocsátott véleményeket kötelező figyelembe venni a szerződések által meghatározott területeken, illetve a Bizottság, a Tanács és a Parlament önként is konzultálhat vele. Az EGSZB saját kezdeményezésű véleményt is kibocsáthat. Tagjaik nem utasíthatók, feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

JOGALAP

Az EUSZ 13. cikkének (4) bekezdése; az EUMSZ 301–304. cikke; valamint [a Tanács 2015. október 1-jei \(EU, Euratom\) 2015/1790 határozata az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak a 2015. szeptember 21-től 2020. szeptember 20-ig terjedő időtartamra történő kinevezéséről](#).

ÖSSZETÉTEL

A. A helyek száma és országok szerinti megoszlása (az EUMSZ 301. cikke)

Az EGSZB tagjainak száma jelenleg 350, a helyek száma a következőképpen oszlik meg a tagállamok között:

- Németország, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Királyság: 24;
- Spanyolország és Lengyelország: 21;
- Románia: 15;
- Ausztria, Belgium, Bulgária, Görögország, Magyarország, Hollandia, Portugália, Csehország és Svédország: 12;
- Horvátország, Dánia, Finnország, Írország, Litvánia és Szlovákia: 9;
- Lettország és Szlovénia: 7;
- Észtország: 6;
- Ciprus, Málta és Luxemburg: 5.

B. A kinevezés módja (az EUMSZ 302. cikke)

A tagokat a Tanács minősített többséggel nevezi ki a tagállamok által benyújtott javaslatok alapján. A Tanács a kinevezésekről konzultációt folytat a Bizottsággal (az EUMSZ 302. cikkének (2) bekezdése). Biztosítaniuk kell a gazdasági és társadalmi élet különböző ágazatainak megfelelő képviselését. A gyakorlatban a helyek egyharmada a munkáltatóké, egyharmada a munkavállalóké, egyharmada pedig egyéb ágazatoké (mezőgazdasági termelők, kiskereskedők, szabadfoglalkozásúak, fogyasztók stb.).

Az EGSZB tagjainak maximális számát a Lisszaboni Szerződés (az EUMSZ 301. cikke) 350-ben határozza meg. Ezt a számot rövid ideig, 2013. július és 2015. szeptember között, Horvátország 2013. július 1-jei csatlakozása miatt meghaladták. Az új tagállam 9 új tagot delegált, és ezzel a tagok száma (344-ről) összesen 353-ra nőtt. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak a 2015. szeptember 21-től 2020. szeptember 20-ig terjedő időtartamra történő kinevezéséről szóló, 2015. szeptember 18-i 2015/1600 tanácsi határozat Luxemburg és Ciprus tekintetében hatról ötre, Észtország tekintetében pedig hétről hatra csökkentette a tagok számát, összhangban az ugyancsak 350 tagot számláló Régiók Bizottsága képviselői helyeinek elosztásával.

C. A megbízatás jellege (az EUMSZ 301. cikke)

Az EGSZB tagjait a Tanács öt évre nevezi ki és megbízatásuk megújítható (az EUMSZ 302. cikke). A tagok európai gazdasági és szociális érdekcsoportokból kerülnek ki. A megbízatások 2010–2015 közötti időszakra történő megújítására utoljára 2010. októberben került sor.

A tagok feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el (az EUMSZ 300. cikkének (4) bekezdése). Amennyiben az EGSZB-ben egy tag vagy póttag helye megbízatása végével megüresedik, a tag helyettesítéséhez külön tanácsi határozatra van szükség.

SZERVEZET ÉS ELJÁRÁSOK

Az EGSZB nem tartozik az EUSZ 13. cikkének (1) bekezdésében felsorolt intézmények közé (ugyanakkor a 13. cikk (4) bekezdése megemlíti, hogy a bizottság tanácsadói minőségben segíti a Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot), de szervezeti és működési szempontból nagyfokú autonómiával rendelkezik.

- Tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és elnökségét;
- elfogadja eljárási szabályzatát;
- saját kezdeményezésére is ülésezhet, de általában a Tanács vagy a Bizottság kérésére ülésezik;
- véleményeinek elkészítését az uniós tevékenység különböző területei szerint szakosított szekciók segítik, valamint albizottságokat is létrehozhat, hogy azok meghatározott kérdésekkel foglalkozzanak;
- a szinergiahatások érdekében a Régiók Bizottságával közös állandó titkárságot működtet Brüsszelben (ennek székhelyéről lásd Lisszaboni Szerződéshez csatolt, az intézmények székhelyéről szóló 6. számú jegyzőkönyvet). Ezen túlmenően a 2014. évi költségvetési eljárás keretében a Parlament Elnöksége is megállapodást kötött az EGSZB-vel annak érdekében, hogy közösen növeljék a hatékonyságot a fordítás területén. A bizottság éves működési költségvetéséről az uniós költségvetés VI. szakasza rendelkezik (2014-ben 131 millió euró).

JOGKÖRÖK

A bizottság az 1957. évi Római Szerződések révén jött létre azzal a céllal, hogy a közös piac kialakítása a gazdasági és társadalmi érdekcsoportok bevonásával történjen, továbbá hogy intézményi mechanizmust biztosítsanak az Európai Bizottság és a Miniszterek Tanácsának európai kérdésekről való tájékoztatására. Az EGSZB tanácsadói jogkörrel rendelkezik (az

EUMSZ 300. cikke). Célja az uniós döntéshozatalért felelős intézmények tájékoztatása a gazdasági és társadalmi élet képviselőinek véleményéről.

A. Az uniós intézmények kérésére kibocsátott vélemények

1. Kötelező konzultáció

Bizonyos területeken a szerződés előírja, hogy döntés csak akkor hozható, ha a Tanács vagy a Bizottság konzultált az EGSZB-vel, melyek a következők:

- agrárpolitika (43. cikk);
- a személyek és a szolgáltatások szabad mozgása (46., 50. és 59. cikk);
- versenypolitika (91., 95. és 100. cikk);
- közvetett adók harmonizálása (113. cikk);
- a belső piacra vonatkozó jogszabályok közelítése (114. és 115. cikk);
- foglalkoztatáspolitikai (148., 149. és 153. cikk);
- szociálpolitika, oktatás, szakképzés és ifjúság (156., 165. és 166. cikk);
- közegészségügy (168. cikk);
- fogyasztóvédelem (169. cikk);
- transzeurópai hálózatok (172. cikk);
- iparpolitika (173. cikk);
- gazdasági, társadalmi és területi kohézió (175. cikk);
- kutatás és technológiafejlesztés, valamint úrkutatás (182. és 188. cikk);
- környezetvédelem (192. cikk).

2. Fakultatív konzultáció

A Parlament, a Bizottság, valamint a Tanács minden olyan esetben is konzultálhat a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, amikor azt indokoltnak tartja. Amennyiben ezen intézmények (akár kötelező, akár fakultatív alapon) konzultálnak a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, (legalább egy hónapos) határidőt tűzhetnek ki, amelynek lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak (az EUMSZ 304. cikke).

B. Saját kezdeményezésű vélemény kibocsátása

A Gazdasági és Szociális Bizottság bármikor dönthet úgy, hogy véleményt bocsát ki olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

Udo Bux
04/2017